

22.02.2017

Stj/13

§ 134

Den av ledamoten Helena Kantola väckta motionen om en anställning som äldreombudsman anknuten till äldrerådet

HEL 2016-006232 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag anse den av ledamoten Helena Kantola väckta motionen vara slutligt behandlad.

På förslag av ordföranden valdes ledamoten Laura Rissanen att justera protokollet i fråga om detta ärende.

Behandling

Under diskussionen framställdes tre förslag till hemställningsklämmar:

Ledamoten Gunvor Brettschneider understödd av ledamoten Marcus Rantala föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att möjligheten att ombilda en av socialombudsmannavakanserna till en äldreombudsmannavakans för att motsvara det ökande behovet av rådgivning till de äldre och deras anhöriga och bevakning av de äldres rättigheter utreds. Behovet av en särskild äldreombudsman är synnerligen aktuell med beaktande av det ökande antalet äldre och de stora förändringar den kommande social- och hälsovårdsreformen medför.

Ledamoten Nina Huru understödd av ledamoten Veronika Honkasalo föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att Helsingfors stad utreder möjligheten att inrätta en egen, separat anställning för en äldreombudsman.

Ledamoten Helena Kantola understödd av ledamoten Pekka Tiusanen föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att det i anslutning till social- och hälsovårdsreformen utreds om äldrerådets befogenheter kan stärkas och utvidgas att gälla handlednings- och rådgivningstjänsterna till de äldre.

Stadsfullmäktige godkände först stadsstyrelsens förslag enhälligt.

Hemställningsklämmarna togs särskilt upp till omröstning.

7 omröstningen

Ledamoten Gunvor Brettschneiders hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ.

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att möjligheten att ombilda en av socialombudsmannavakanserna till en äldreombudsmannavakans för att motsvara det ökande behovet av rådgivning till de äldre och deras anhöriga och bevakning av de äldres rättigheter utreds. Behovet av en särskild äldreombudsman är synnerligen aktuell med beaktande av det ökande antalet äldre och de stora förändringar den kommande social- och hälsovårdsreformen medför.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 21

Mukhtar Abib, Outi Alanko-Kahiluoto, Gunvor Brettschneider, Matti Enroth, Charlotte Granberg-Haakana, Veronica Hertzberg, Mari Holopainen, Nuutti Hyttinen, Suzan Ikävalko, Helena Kantola, Jessica Karhu, Tuuli Kousa, Pauliina Lehtinen, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Laura Nordström, Marcus Rantala, Leo Stranius, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Pertti Villo

Nej-röster: 4

Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Tomi Sevander, Pekka Tiusanen

Blanka: 35

Zahra Abdulla, Hennariikka Andersson, Sirpa Asko-Seljavaara, Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Fatbardhe Hetemaj, Veronika Honkasalo, Nina Huru, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Laura Kolbe, Vesa Korkkula, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Meeri Kuikka, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Eija Loukoila, Hannele Luukkainen, Petra Malin, Silvia Modig, Elina Moisio, Seija Muurinen, Hannu Oskala, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Sirpa Puhakka, Timo Raittinen, Laura Risänen, Wille Rydman, Kaarin Taipale, Tuomo Valokainen, Tuulikki Vuorinen, Anna Vuorjoki

Frånvarande: 25

Paavo Arhinmäki, Harry Bogomoloff, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Eero Heinäluoma, Rene Hursti, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Emma Kari, Otto Lehtipuu, Harri Lindell, Jape Lovén, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Terhi Mäki, Tom Packalén, Jaana Pelkonen, Mari Rantanen, Tatu

Rauhamäki, Nasima Razmyar, Johanna Sydänmaa, Tuomas Tuure, Thomas Wallgren, Heta Välimäki, Ville Ylikahri

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Gunvor Brettschneiders förslag till hemställningskläm.

8 omröstningen

Ledamoten Nina Hurus hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ.

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att Helsingfors stad utreder möjligheten att inrätta en egen, separat anställning för en äldreombudsman.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 25

Zahra Abdulla, Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Helena Kantola, Jessica Karhu, Vesa Korkkula, Meeri Kuikka, Eija Loukoila, Petra Malin, Silvia Modig, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Sirpa Puhakka, Timo Raittinen, Leo Stranius, Pekka Tiusanen, Tuomo Valokainen, Sinikka Vepsä, Pertti Villo, Tuulikki Vuorinen, Anna Vuorjoki

Nej-röster: 3

Seija Muurinen, Pia Pakarinen, Wille Rydman

Blanka: 32

Mukhtar Abib, Outi Alanko-Kahiluoto, Hennariikka Andersson, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Matti Enroth, Charlotte Granberg-Haakana, Veronica Hertzberg, Fatbardhe Hetemaj, Suzan Ikävalko, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Pauliina Lehtinen, Hannele Luukkainen, Elina Moisio, Laura Nordström, Hannu Oskala, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Laura Rissanen, Tomi Sevander, Kaarin Taipale, Sanna Vesikansa

Frånvarande: 25

Paavo Arhinmäki, Harry Bogomoloff, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Eero Heinäluoma, Rene Hursti, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Emma Kari, Otto Lehtipuu, Harri Lindell, Jape Lovén, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Terhi Mäki, Tom Packalén, Jaana Pelkonen, Mari Rantanen, Tatu Rauhamäki, Nasima Razmyar, Johanna Sydänmaa, Tuomas Tuure, Thomas Wallgren, Heta Välimäki, Ville Ylikahri

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Nina Hurus förslag till hemställningskläm.

9 omröstningen

Ledamoten Helena Kantolas hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ.

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att det i anslutning till social- och hälsovårdsreformen utreds om äldrerådets befogenheter kan stärkas och utvidgas att gälla handlednings- och rådgivningstjänsterna till de äldre.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 26

Zahra Abdulla, Mukhtar Abib, Gunvor Brettschneider, Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Veronica Hertzberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Helena Kantola, Jessica Karhu, Vesa Korkkula, Kauko Koskinen, Tuuli Kousa, Pauliina Lehtinen, Eija Loukoila, Petra Malin, Silvia Modig, Jarmo Nieminen, Laura Nordström, Sirpa Puhakka, Leo Stranius, Pekka Tiusanen, Tuomo Valokainen, Sinikka Vepsä, Pertti Villo, Tuulikki Vuorinen

Blanka: 34

Outi Alanko-Kahiluoto, Hennariikka Andersson, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Matti Enroth, Charlotte Granberg-Haakana, Fatbardhe Hetemaj, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Suzan Ikävalko, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Tapio Klemetti, Laura Kolbe, Terhi Koulumies, Meeri Kuikka, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Hannele Luukkainen, Elina Moisio, Seija Muurinen, Matti Niiranen, Hannu Oskala, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Laura Rissanen, Wille Rydman, Tomi Sevander, Kaarin Taipale, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki

Frånvarande: 25

Paavo Arhinmäki, Harry Bogomoloff, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Eero Heinäluoma, Rene Hursti, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Emma Kari, Otto Lehtipuu, Harri Lindell, Jape Lovén, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Terhi Mäki, Tom Packalén, Jaana Pelkonen, Mari Rantanen, Tatu Rauhamäki, Nasima Razmyar, Johanna Sydänmaa, Tuomas Tuure, Thomas Wallgren, Heta Välimäki, Ville Ylikahri

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Helena Kantolas förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

22.02.2017

Stj/13

Bilagor

- 1 Valtuutettu Helena Kantolan aloite
- 2 Vanhusneuvoston lausunto 7.9.2016, vanhusasiamiestä koskeva valtuustoaloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Helena Kantola och 31 andra ledamöter föreslår i sin motion att en anställning som äldreombudsman anknuten till äldrerådet inrättas och att de ekonomiska verksamhetsförutsättningarna för dessa säkras.

Enligt 22 § 2 mom. i arbetsordningen för stadsfullmäktige ska stadsstyrelsen förelägga stadsfullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen hänvisar till de utlåtanden som kommit in och konstaterar att inrättandet av en anställning som äldreombudsman har behandlats tidigare, senast i form av en budgetmotion år 2011 och en fullmäktigemotion år 2013. Då ansågs det att de patient- och socialombudsmän, veteranombudsmannen och handikappombudsmannen som arbetar under social- och hälsovårdsväsendet har som uppgift att bistå kunder och deras närstående med rådgivning och ge information om kundernas rättigheter och handledning i frågor som hänför sig till anmärkningar och överklaganden. Att trygga de vård-, omsorgs- och boendetjänster som hänför sig till de äldres liv och livskvalitet och att ge rådgivning och information om kundens rättigheter hör enligt förpliktande lagstiftning till kommunernas och kommunmyndigheternas uppgifter. Förpliktelsen gäller alla anställda och ingår i grunduppgiften för den normala verksamheten.

På social- och hälsovårdsverket fungerar servicerådgivningen Seniorinfo, där det erbjuds rådgivning per telefon och e-post under förmiddagar på vardagar. Dessutom fås rådgivning via hälsorådgivningsnumret 24 timmar om dygnet.

Vid Helsingfors stad följs äldrevårdens tillstånd och tidsfristerna för tillgången till tjänster upp med hjälp av lagstadgade planer för egenkontroll. De anställda och myndigheterna har en omfattande anmälnings-

22.02.2017

Stj/13

skyldighet vad gäller olägenheter och behov som de iakttar inom social- och hälsovården för de äldre.

I lagen föreskrivs ingenting om kommunala äldreombudsmän och deras uppgifter. Inrättandet och uppgifterna för ett äldreråd grundar sig på kommunallagen och på lagen om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre (den s.k. äldreomsorgslagen). Den av social- och hälsovårdsverket utnämnda sekreteraren för äldrerådet känner kommunens strategiska planering, förvaltning och olika sektorer, lagstiftningen, servicesystemen och hur de fungerar. Äldrerådet deltar enligt lagen i kommunens planering, beredning och uppföljning som berör den äldre befolkningen.

Stadsfullmäktige beslutade 9.9.2015 (§ 205) som en del av stadens strategiska planering att Stadens seniorprogram är planen för 2015–2016 i enlighet med vad som avses i 5 § i lagen om äldre-service. Äldrerådet har en central roll i uppföljningen av Stadens seniorprogram. Riktlinjerna om äldre-service i stadens strategiprogram och budget binder alla förvaltningar.

Stadsstyrelsen hänvisar till den omfattande reformen av social- och hälsovårdstjänsterna som pågår, där fokus ligger på kundens behov och riktande av integrerade tjänster så att de motsvarar kundens behov. Inom social- och hälsovårdsväsendet förs ett allt intensivare samarbete för att koordinera omfattande, högklassiga tjänster och vård i rätt tid för äldre. Stadsstyrelsen anser att det inte är ändamålsenligt att inrätta en separat anställning som äldreombudsman.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Helena Kantolan aloite
- 2 Vanhusneuvoston lausunto 7.9.2016, vanhusasiamiestä koskeva valtuustoaloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Stadsfullmäktige 15.02.2017 § 120

22.02.2017

Stj/13

HEL 2016-006232 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden beslutade stadsfullmäktige bordlägga ärendet.

01.02.2017 Bordlades

18.01.2017 Bordlades

30.11.2016 Bordlades

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 14.11.2016 § 1007

HEL 2016-006232 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Helena Kantolan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

va. apulaiskaupunginjohtaja
Pia Panhelainen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 13.09.2016 § 212

HEL 2016-006232 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle vanhusasiamiehen vakanssin perustamista vanhusneuvoston yhteyteen koskevista Kantolan ym. valtuustoaloitteesta seuraavan esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

"Kuntalaissa ja laissa ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista (ns. vanhustalvvelulaki) säädetään vanhustalvneuvoston perustamisesta ja vanhustalvneuvoston tehtävistä. Vanhustalvsiämiehen tehtävän perustamista Helsinkiin on käsitelty aiemmin valtuustotalvloitteiden vastauksissa vuosina 2011 ja 2013. Vanhustalvsiämiehelle esitettyjä tehtäviä toteuttavat jo normaalitoimintana vanhusten parissa työskentelevät työntekijät. He huolehtivat neuvonta- ja ohjaustalvveluista, talvvelutarpeiden selvittämisestä ja niihin vastaamisesta. Tämän lisäksi sosiaali-, potilas-, veteraani- ja vammaltalvsiämiesten tehtävänä on neuvota asiakkaita, heidän omaisiaan ja lähisiään, tiedottaa asiakkaiden oikeuksista sekä opastaa heitä esimerkiksi muistutuksiin ja valitukseen liittyvissä asioissa.

Vanhustalvvelulain 23 § ja sosiaalihuoltolain 47 § edellyttävät, että sosiaalihuollon toimintayksikön tai muun toimintakokonaisuudesta vastaavan tahon on laadittava omavalvontasuunnitelma, joka on pidettävä julkisesti nähtävänä: Helsingissä kaupungin verkkosivuilla ja toimintayksiköiden toimitiloissa esim. ilmoitustaululla. Sosiaali- ja terveystalvvelviraston sairaala-, kuntoutus- ja hoivatalvvelut -osasto on laatinut yhteisen omavalvontasuunnitelman, joka koskee talvvelukeskustoimintaa, kotihoitoa, sosiaali- ja lähityötä, päivätoimintaa, lyhyt- ja pitkäaikaista ympärivuorokautista hoitoa monipuolisissa talvvelukeskuksissa ja talvvelutaloissa sekä alle 65-vuotiaiden monisairaiden asumistalvveluja. Helsingin vanhustalvveluhuollon tilaa seurataan säännöllisesti näiden omavalvontasuunnitelmien avulla. Lisäksi valvotaan talvvelun saannin määräaikoja, jotka seurannan mukaan toteutuvat ikääntyneiden talvveluissa hyvin.

Sosiaalihuoltolain ilmoitusvelvollisuuden mukaan sosiaalihuollon henkilöstöön kuuluvan tai vastaavissa tehtävissä toimeksiantosuhteessa tai itsenäisenä ammatinharjoittajina toimivien henkilöiden on ilmoitettava viipymättä toiminnasta vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävissään huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asiakkaan sosiaalihuollon toteuttamisessa. Lisäksi vanhustalvvelulaki edellyttää viranomaisia ilmoittamaan viipymättä kunnan sosiaalihuollosta vastaavalle henkilölle sosiaali- tai terveystalvveluhuollon tarpeessa olevasta iäkkäistä henkilöstä, joka on ilmeisen kykenemätön vastaamaan omasta huolenpidostaan, terveystalvvelustään tai turvallisuudestaan. Kysymyksessä voi olla myös huoli omaishoitajan jaksamisesta.

Helsingissä vuonna 2015 aloitettu Stadin ikäohjelma on vanhustalvvelulain mukainen toimeenpanosuunnitelma. Ohjelman valmistelussa ja toimeenpanossa ovat asukkaat ja asiakkaat keskeisesti mukana. Talvvelujen kehittäminen yhdessä asiakkaiden kanssa lisää asiakkaiden vaikutusmahdollisuuksia ja talvvelujen asiakaslähtöisyyttä.

Sosiaali- ja terveysvirasto on aloittanut uudelleen 1.2.2016 ikääntyneille ja heidän läheisilleen suunnatun Seniori-info -palveluneuvonnan, josta neuvontaa saa puhelimitse ja sähköpostitse joka arkipäivä aamupäivisin. Lisäksi neuvontaa saa Helsingin kaupungin Virka Infosta sekä 24 tuntia vuorokaudessa palvelevasta terveysneuvonnasta.

Sosiaali- ja terveysvirastossa on aloitettu sosiaali- ja terveyspalvelujen laaja uudistaminen, jonka keskiössä ovat asiakkaan tarpeet ja integroitujen palvelujen kohdentaminen asiakkaan tarpeita vastaaviksi. Palvelujen uudistaminen turvaa entistä tiiviimmän sosiaali- ja terveyspalveluiden yhteistyön ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemiseksi monipuolinen palvelukeskus -toimintamallissa sekä jatkaa yhteistoimintaa vanhusneuvoston, muiden hallintokuntien ja kolmannen sektorin kanssa.

Ikääntyneitä koskevissa yhteydenotoissa keskeisin huoli on ollut riittävän laadukkaan hoivan toteutuminen ympärivuorokautisissa palveluissa. Tämän vuoksi sosiaali- ja terveyslautakunta pitää perusteltuna kehittää ja vahvistaa perustyötä ikääntyneiden palveluissa. Vanhusasiamiehelle esitettyjä tehtäviä toteuttavat jo normaalitoimintana vanhusten parissa työskentelevät työntekijät sekä asiamiehet. Sosiaalihuoltolaki ja vanhuspalvelulaki velvoittavat kaupungin hallintokuntia järjestämään vanhusten laadukkaat palvelut normaalina toimintana. Seurantavälineiksi on kehitetty mm. omavalvontajärjestelmä. Sosiaali- ja terveyslautakunta ei näin ollen pidä tarpeellisena erillisen vanhusasiamiehen vakanssin perustamista vanhusneuvoston yhteyteen.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Ikäihmisten hyvinvoinnin ja toimintakyvyn kannalta on tärkeää, että he saavat asianmukaista neuvontaa, palvelua ja hoitoa sekä tukea arjessa selviytymiseen. Kunta voi tukea ikäihmisiä tarjoten riittävät ja oikea-aikaiset palvelut yhteistyössä eri tahojen kanssa. Kunnan velvollisuus on ottaa vanhusneuvosto mukaan kunnan toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan kaikissa asioissa, jotka koskevat ikääntynyttä väestöä. Vanhusneuvoston toiminta vahvistaa omalta osaltaan ikäihmisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia elinolojaan koskevien päätösten valmistelussa ja palvelujen kehittämisessä.”

Käsittely

13.09.2016 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Tuula Salo: Vastaesitys esityslistan kohta 8, Kappale 9 loppuun

22.02.2017

Stj/13

"Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tarpeellisena sitä, että vanhusneuvoston yhteyteen perustettaisiin vannhusasiamiehen tehtävä, johon kuuluisi ikäihmisten palveluohjaus ja oikeudellisissa kysymyksissä opastaminen."

Samalla poistaen kappaleen 8 viimeinen virke:

"Sosiaali- ja terveyslautakunta ei näin ollen pidä tarpeellisena erillisen vanhusasiamiehen vakanssin perustamista vanhusneuvoston yhteyteen."

Kannattaja: Gunvor Brettschneider

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaesitys esityslistan kohta 8, Kappale 9 loppuun "Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tarpeellisena sitä, että vanhusneuvoston yhteyteen perustettaisiin vannhusasiamiehen tehtävä, johon kuuluisi ikäihmisten palveluohjaus ja oikeudellisissa kysymyksissä opastaminen." Samalla poistaen kappaleen 8 viimeinen virke: "Sosiaali- ja terveyslautakunta ei näin ollen pidä tarpeellisena erillisen vanhusasiamiehen vakanssin perustamista vanhusneuvoston yhteyteen."

Jaa-äännet: 6

Maija Anttila, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Laura Nordström, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure

Ei-äännet: 4

Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Tuula Salo, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 3

Sirpa Asko-Seljavaara, Jouko Malinen, Tiina Tasmuth

Poissa: 0

Jäsen Tuula Salon vastaehdotus hävisi esittelijän ehdotukselle äänin 6 - 4 (tyhjiä 3).

Jäsen Tuula Salo ilmoitti päätöksestä eriävän mielipiteensä.

Esittelijä

va. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Helena Soini, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46933

22.02.2017

Stj/13

helena.soini(a)hel.fi